

22.6.2022

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi poliisilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa.

Esityksen mukaisesti poliisilaissa säädettäisiin poliisin antaman virka-avun maksullisuudesta. Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla poliisin antama virka-apu olisi maksutonta lastensuojelutehtävässä ja sosiaalipäivystyksen tehtävässä.

Esityksen tavoitteena on lisätä niiden henkilöiden suojaa, jotka ovat yhteiskunnassamme erityisen haavoittuvassa asemassa. Samalla pyritään turvaamaan poliisin ja sosiaalihuollon viranomaisten mahdollisuudet hoitaa niille laeissa säädetyt tehtävät.

Esitysluonnos sisältää useita lakiehdotuksia liitelaeksi, jotka koskevat oikeusministeriön, puolustusministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan säännöksiä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki eräiden poliisin virka-apukustannusten korvaamisesta (259/1956).

Esitysehdotus on valmisteltu yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön ja Poliisihallituksen kanssa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Valtiovarainministeriön lausunto

Poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetussa asetuksessa jo pitkään säädetyistä virka-avun maksullisuudesta huolimatta poliisin antamasta virka-avusta ei ollut peritty siitä aiheutuneita kustannuksia ennen kuin Poliisihallitus uudisti poliisin virka-apumenettelyn ohjeistuksen ja laskutuskäytännön syksyllä 2020. Valtiovarainministeriö pitää esitettyä virka-avun maksuttomuutta perusteltuna, koska sillä mahdollistetaan tehokas viranomaistoiminta erityisen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojelemiseksi.

Mahdollisuudesta periä poliisin virka-avusta maksuja on valtiovarainministeriön arvion mukaan kokonaisuutena perusteltua säätää erikseen lailla. Samalla on tarpeen muuttaa tai kumota poliisin eräiden virka-apukustannusten korvaamista

koskeva vuodelta 1956 oleva laki (259/1956). Valtiovarainministeriö pitää esitystä lakimuutoksista perusteltuna.

Esitysluonnoksen taloudellisia vaikutuksia koskeva osio on edelleen keskeneräinen.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että vuonna 2021 poliisin antamasta maksullisesta virka-avusta kertyi noin 830 000 euron laskutettu tulo. Tästä lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen osuuden arvioidaan olleen noin 40 prosenttia (330 000 euroa). Lastensuojeluun liittyvien virka-apuasioiden voidaan arvioida olevan keskimääräistä monitahoisempia ja siten aikaa vievämpiä. Esitysluonnoksessa arvioidaan, että poliisin antamasta virka-avusta aiheutuva kustannus poliisipartion tuntiveloituksen (180 euro/tunti) perusteella arvioituna olisi noin 930 000 euroa, josta lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen virka-avun osuus olisi 550 000 euroa. 40 prosentin mukaisesti laskettuna osuus lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen osuus olisi kuitenkin noin 370 000 euroa.

Jotta virka-avun maksuttomuudesta säättämällä ei olisi vaikutusta poliisin eikä hyvinvointialueiden taloudelliseen asemaan, tulisi poliisin toimintamenoihin momentille 26.10.01 lisätä sen menettämä maksutulo, 330 000 - 550 000 euroa ja vastaava osuus vähentää hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksen momentilta 28.89.31.

Hallituksen esitykseen sekä vuotta 2023 koskevaan talousarvioesitykseen tulee vielä kertaalleen tarkistaa arvio poliisin menettämästä maksutulosta viimeisten toteumatietojen pohjalta. Jotta hallituksen esitys sekä talousarvioesitys saataisiin tämän osalta tarkistettua, tulisi sisäministeriön sisällyttää tarkistettu arvio poliisin menettämästä maksutulosta perusteluineen talousarvioesityksen 2023 VM-ehdotusta koskevaan vastineeseensa 9.8.2022.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/23284/2021-VM-37

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: